

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1919.

Andra kammaren.

Nr 25.

Torsdagen den 13 mars.

Kl. 3 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande mars.

§ 2.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionerna:

nr 132, angående ny stat för universitetskanslersexpeditionen;

nr 133, angående uppförande av byggnader för en vårdanstalt i Lund, avsedd för blinda med komplicerat lyte;

nr 134, angående personlig professur åt observatorn E. H. von Zeipel;

nr 135, angående täckande av brist i 1918 års räkenskaper för södra K. F. U. K:s husmodersskola;

nr 144, angående statsbidrag till avlöande av lärare åt vid vanförestalter och kustsanatorier intagna barn i skolåldern m. m.;

nr 145, angående anslag till dagavgifter vid pediatrik klinik å allmänna barnhuset i Stockholm; och

nr 146, angående anslag till vissa inredningsarbeten inom zoologiska institutionen vid universitetet i Lund:

till bankoutskottet propositionerna:

nr 149, angående understöd åt vissa folkskolläraryrkor; och

nr 150, angående understöd åt vissa småskolläraryrkor;

till statsutskottet propositionen, nr 147, angående understöd åt husmodersskolor;

till bankoutskottet propositionen nr 148, angående pension åt läraren i trädgårdsskötsel K. H. Landsberg;

Andra kammarens protokoll 1919. Nr 25

till statsutskottet propositionerna:

nr 168, angående förstärkande av det ordinarie anslaget till institutet och förskolan för blindade å Tomtebodas m. m.;

nr 169, angående täckande av brist i staten för förskolan för blindade i Växjö m. m.;

nr 170, angående förstärkande av det ordinarie reservationsanslaget till hantverksskolan i Kristinehamn för blindade;

nr 171, angående täckande av brist i staten för den med drottning Sofias stiftelse förenade vårdanstalten m. m.; och

nr 173, angående semester åt rektorerna vid de allmänna läroverken m. fl. undervisningsanstalter;

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 152, med förslag till hälsovårdsstadga m. m.; och

nr 153, med förslag till epidemilag;

till statsutskottet propositionen, nr 176, angående statsbidrag till täckande av förlust å föreningens för bistånd åt vanföra i Skåne verksamhet;

till bankoutskottet propositionen, nr 180, angående pensioner åt extra förrådsförmannen O. F. G. Göransson's änka och minderåriga barn; samt

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 179, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 184, angående ändringar i staten för veterinärhögskolan m. m.; och

nr 189, med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 20 juni 1913 angående vård av enskildes skogar på Öland.

§ 3.

Statsutskottets memorial nr 32, som nu föredrogs, bordlades åter.

§ 4.

Vidare föredrogs bevillningsutskottets memorial, nr 20, i anledning av kamrarnas ski'jaktiga beslut angående utskottets betänkande nr 19 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till bevilling för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt, dels och i ämnet väckta motioner.

Den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen godkändes.

§ 5.

Bevillningsutskottets härfpå föredragna betänkanden nr 21—24 blevo ånyo lagda på bordet.

§ 6.

Härefter föredrogs och lades till handlingarna bevillningsutskottets memorial, nr 25, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om utskottets betänkande nr 14 i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 17 § 5 mom. i förordningen angående försäljning av rusdrycker.

§ 7.

Föredrogs, men blevo åter bordlagda. bankoutskottets utlåtanden nr 18—20.

§ 8.

Bankoutskottets nu föredragna memorial, nr 22, i anledning av första kammarens återremiss av punkt 2 i bankoutskottets utlåtande, nr 16 i anledning av vissa Kungl. Maj:ts framställningar rörande pensioner och understöd lades till handlingarna.

§ 9.

Vidare föredrogs, men bordlades ånyo, andra lagutskottets utlåtanden nr 14—16, jordbruksutskottets utlåtanden nr 30, 31, 33 och 34 samt andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 4.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr Hage under 14 dagar från och med den 14 mars.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,21 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 14 mars.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 innevarande mars.

§ 2.

Herr statsrådet *Schotte* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelse:

nr 175, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1, 2, 9 och 37 §§ i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete;

nr 183, angående statens deltagande i kostnaden för en partiell reglering av Siljan;

nr 191, angående förhöjning under år 1919 av vissa f. d. befattningshavare vid postverket tillkommande understöd;

nr 192, angående pension åt förre sysslomannen vid Kristinehamns hospital Johan Fredrik Blombergs änka Sigrid Maria Blomberg, född Sjögren;

nr 190, angående användning av besparingar, som uppkommit å vissa till styrelsens för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt disposition ställda anslag;

nr 197, angående ny stat för statens skogsförsöksanstalt;

nr 198, angående statsbidrag till kostnader för laga skiften å byn Laisvik samt hemmanen Hällbacken nr 1 och Lövnäs nr 1 eller Rappen i Norrbottens län;

nr 199, angående överflyttande av medel från jämtländska renbetesfjällens skogsfond till Västerbottens och Norrbottens lappfonder;

nr 200, angående docentstipendium och studieunderstöd vid skogshögskolan;

nr 193, med tillkännagivande att i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln bebådad framställning angående höjning av avlöningen till månadslönare icke kommer att föreläggas riksdagen; och

nr 194, angående viss ändring i dispositionen av det vid 1914 års senare riksdag beviljade anslag för stärkande av det fasta kustförsvaret.

Nämnda propositioner och skrivelse bordlades på begäran.

§ 3.

Sedan riksdagens båda kamrar förehåft och godkänt de uti statsutskottets memorial nr 11, punkterna 1 och 2 nr 30 och 31 samt bevillningsutskottets memorial nr 20 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, i vilka kamrarna fattat stridiga beslut, samt bestämt blivit, att vederbörliga omröstningar över de olika besluten skulle denna dag äga rum, så anställdes nu omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nämligen:

*Gemensamma
omröstningar.*

Första omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 11, punkt 1).

»Den som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen för avlöande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna på extra stat för år 1920 beviljar ett förslagsanslag, högst. 175,000 kronor, röstar

• Ja:
Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, beslutat att för avlöande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna bevilja ett förslagsanslag, högst. 160,000 kronor.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig. och befanns att omröstningen utfallit med 37 Ja och 120 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 76 Ja och 51 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 37 Ja och 120 Nej,
sammanräkningen visade . . . . . 113 Ja och 171 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nejpropositionens innehåll.

Andra omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 11, punkt 2).

»Den som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen till förstärkning av det å extra stat för år 1919 beviljade anslaget till

*Gemensamma
omröstningar.*
(Forts.)

civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna å tilläggsstat för år 1919 beviljar ett förslagsanslag, högst, 32,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, beslutat, att till förstärkning av det å extra stat för år 1919 beviljade anslaget till civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna å tilläggsstat för år 1919 bevilja ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.»

Sedan voteringssedlarna blivit avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 35 Ja och 121 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivit av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 75 Ja och 51 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller . . . . . 35 Ja och 121 Nej,

sammanräkningen visade . . . . . 110 Ja och 172 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med nejpropositionens innehåll.

Tredje omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial, nr 30).

»Den som i likhet med första kammaren vill avslå såväl Kungl. Maj:ts proposition som statsutskottets i anledning av samma proposition gjorda hemställan, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat att för bestridande av de särskilda kostnader, som kunna bliva en följd av uppskjutande tillsvidare av de för närvarande pågående arbetena å uppförande av kasernetablissemang för Södra skånska infanteriregemntet, å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.»

Sedan voteringsseklarna blivitt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsseklarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs seklarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 40 Ja och 116 Nej.

*Gemensamma
omröstningar.
(Forts.)*

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivitt av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 75 Ja och 51 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	40 Ja och 116 Nej,
sammanräkningen visade	115 Ja och 167 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivitt av riksdagen fattat i överensstämmelse med nejpropositionens innehåll.

Fjärde omröstningen:

(enligt statsutskottets memorial nr 31).

»Den som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må medgiva, att av de för byggandet av ytterligare två jagare avsatta medel, 4,500,000 kronor, ett belopp av 290,000 kronor må tagas i anspråk för färdigställandet av torpeder till jagarna Wrangel och Wachtmeister, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren medgivit att av de för byggandet av ytterligare två jagare avsatta medel, 4,500,000 kronor, ett belopp av 165,000 kronor må tagas i anspråk för färdigställandet av 26 stycken torpeder till jagarna Wrangel och Wachtmeister.»

Sedan voteringsseklarna blivitt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringsseklarna för den omröstning, varom här vore fråga, jämväl därstädes avgivits, företogs seklarnas öppnande och uppräknings, och befanns att omröstningen utfallit med 66 Ja och 90 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivitt av första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 87 Ja och 38 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	66 Ja och 90 Nej,
sammanräkningen visade	153 Ja och 128 Nej,

Gemensamma omröstningar. och hade alltså beslut i denna fråga blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med jappropositionens innehåll.

(Forts.)

Femte omröstningen:

(enligt bevillningsutskottets memorial, nr 20).

»Den som i likhet med första kammaren vill, att 2 § i den av Kungl. Maj:t föreslagna förordningen om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till bevilning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt skall erhålla följande lydelse:

2 §.

1 mom. Vid bevilningstaxeringen må för skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor och som har att på grund av försörjningsplikt underhålla ett eller flera barn, som vid 1919 års början icke fyllt 15 år, den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § i gällande bevillningsförordning återstående beskattningsbara inkomst nedsättas, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad i enlighet med 10 § i de vid bevillningsförordningen fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen»,

ej uppgår till 1,500 kronor,	
	med <i>högst</i> 20 % för ett barn,
	» » 30 » » två »
	» » 40 » » tre »
	» » 50 » » fyra eller flera barn,
uppgår till 1,500 men ej till 2,500 kronor,	
	med <i>högst</i> 15 % för ett barn
	» » 20 » » två »
	» » 25 » » tre »
	» » 30 » » fyra eller flera barn,
uppgår till 2,500 men ej till 3,000 kronor,	
	med <i>högst</i> 5 % för ett barn
	» » 10 » » två eller tre barn
	» » 15 » » fyra eller flera barn.

2 mom. Vid samma taxering må skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor, åtnjuta nedsättning av den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § bevillningsförordningen återstående beskattningsbara inkomst

med *högst* 30 procent, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad på sätt ovan är sagt, ej uppgår till 1,000 kronor,

med *högst* 20 procent, om berörda årsinkomst uppgår till 1,000 kronor men ej till 2,000 kronor, och

med *högst* 10 procent, om samma årsinkomst uppgår till 2,000 kronor men ej till 3,000 kronor.

Beslut om avdrag enligt detta mom. må avse vare sig viss skattskyldig eller viss med hänsyn till årsinkomstens eller försörjningspliktens storlek eller ock till annan på skatteförmågan väsentligt inverkan omständighet bestämd grupp av skattskyldiga.

Ej må den omständighet, att avdrag skett jämlikt 1 mom., utgöra hinder att medgiva avdrag jämväl enligt detta moment.

3 mom. Avdrag enligt 1 mom. samt, i fråga om skattskyldig, som på grund av försörjningsplikt underhåller annan, avdrag enligt 2 mom. skolu medgivas, därest icke taxeringsmyndigheten efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall finner den skattskyldige därav icke vara i behov,

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat, att 2 § i förordningen om särskilda avdrag vid 1919 års taxering till beviljning för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt skall erhålla följande lydelse:

2 §.

1 mom. Vid beviljningstaxeringen skall för skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000 kronor och som har att på grund av försörjningsplikt underhålla ett eller flera barn, som vid 1919 års början icke fyllt 15 år, den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § i gällande beviljningsförordning återstående beskattningsbara inkomst nedsättas, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad i enlighet med 10 § i de vid beviljningsförordningen fogade »Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen»

ej uppgår till 1,500 kronor,
 med 20 % för ett barn
 » 30 » » två »
 » 40 » » tre »
 » 50 » » fyra eller flera barn.
 uppgår till 1,500 men ej till 2,500 kronor,
 med 15 % för ett barn
 » 20 » » två »
 » 25 » » tre »
 » 30 » » fyra eller flera barn,
 uppgår till 2,500 men ej till 3,000 kronor.
 med 5 % för ett barn
 » 10 » » två eller tre barn
 » 15 » » fyra eller flera barn.

2 mom. Vid samma taxering må skattskyldig, som icke taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av mera än 3,000

*Gemensamma
omröstningar.*
(Forts.)

kronor, åtnjuta nedsättning av den i den skattskyldiges mantalsskrivningsort efter avdrag enligt 12 § bevillningsförordningen återstående beskattningsbara inkomst

med högst 30 procent, om den skattskyldiges sammanlagda årsinkomst, beräknad på sätt ovan är sagt, ej uppgår till 1,000 kronor, med högst 20 procent, om berörda årsinkomst uppgår till 1,000 kronor men ej till 2,000 kronor, och

med högst 10 procent, om samma årsinkomst uppgår till 2,000 kronor men ej till 3,000 kronor.

Beslut om avdrag enligt detta mom. må avse vare sig viss skattskyldig eller viss med hänsyn till årsinkomstens eller försörjningspliktens storlek eller ock till annan på skatteförmågan väsentligt inverkan omständighet bestämd grupp av skattskyldiga.

Ej må den omständighet, att avdrag skett jämlikt 1 mom., utgöra hinder att medgiva avdrag jämväl enligt detta moment.

I fråga om skattskyldig, som på grund av försörjningsplikt underhåller annan, skall sådant avdrag medgivas, därest icke antingen medgivandet skulle obilligt betunga andra skattskyldiga inom kommunen eller taxeringsmyndigheten efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall finner den skattskyldige därav icke vara i behov.

Sedan voteringssedlarna blivt avlämnade samt en sedel avlagd och förseglad ävensom underrättelse från första kammaren ingått, att voteringssedlarna för den omröstning, varom här vore fråge, jämväl därstädes avgivits, företogs sedlarnas öppnande och uppräknig. och befanns att omröstningen utfallit med 60 Ja och 92 Nej.

Den omröstning över ovanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blivt av första kammaren samtidigt anställt, hade utfallit med 89 Ja och 34 Nej, vadan, då därtill lades andra kammarens

röster eller	60 Ja och 92 Nej,
sammanräkningen visade	149 Ja och 126 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blivt av riksdagen fattat i överensstämmelse med japropositionens innehåll.

§ 4.

Herr statsrådet *Rydén* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 167, angående löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid blindundervisningsanstalterna m. m.;

nr 172, angående täckande av brist i gymnastiska centralinstitutets räkenskaper m. m.;

nr 174, angående försäljning av den Växjö domkyrka tillhöriga lägenheten Lekamensgårdet eller Kampen nr 2 i Växjö socken; och

nr 178, angående tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid privatläroverken.

Ifrågavarande propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 5.

Herr *Thore* avgav en motion, nr 343, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 173, angående semester åt rektorerna vid de allmänna läroverken m. fl. undervisningsanstalter.

Denna motion, som erhöll ordningsnumret 343, bordlades.

§ 6.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från andra lagutskottet:

nr 54, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m., dels ock tre i ämnet väckta motioner; samt

från bankoutskottet:

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt byggnadschefen hos arméns kasernbyggnadsnämnd, aktitekten J. L. Peterson; och

nr 53, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse, dels ock i ämnet väckta motioner.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående initiativ till internationell överenskommelse rörande fastslående av livets okränkbarhet såsom grundval för en mänsklig samhällsordning;

nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående initiativ till en internationell överläggning om genomförandet genom mellanfolklig överenskommelse av ett världsspråk m. m.;

nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en förbättrad yrkesstatistik; och

nr 5, i anledning av dels väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utfärdande av bestämmelse om försäljning av ägg i öppen bod efter vikt, dels väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående obligatorisk försäljning efter vikt av livsmedel.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Engberg</i>	under 3 dagar fr. o. m. den 15 mars,
» <i>Corneliusson</i>	» 10 » » » 17 »
» <i>Olsson</i> i Kullenbergstorp	» 12 » » » 17 »
» <i>Bogren</i>	» 8 » » » 15 »
» <i>Gustafsson</i> i Örebro	» 4 » » » 18 »
» <i>Olsson</i> i Morastrand	den 15 mars,
» <i>Sommelius</i>	under 4 dagar fr. o. m. den 15 mars, samt under den 29 mars,
» <i>Pettersson</i> i Bjälbo	under 10 dagar fr. o. m. den 15 mars,
» <i>Johanson</i> i Huskvarna	» 7 » » » 15 »
» <i>Thorsson</i>	» 4 » » » 15 »
» <i>Sjögren</i>	» 4 » » » 15 »
» <i>Anderson</i> i Knapasjö	» 12 » » » 17 »
» <i>Danielsson</i>	» 12 » » » 17 »
» <i>Larsson</i> i Västerås	» 4 » » » 15 »
» <i>Carlsson</i> i Frosterud	» 3 » » » 15 »
» <i>Bergström</i> i Bäckland	» 12 » » » 15 »
» <i>Ericson</i> i Obergå	» 6 » » » 15 »
» <i>Nilsson</i> i Vibberbo	» 14 » » » 15 »
» <i>Persson</i> i Tofta	» 11 » » » 18 »
» <i>Johansson</i> i Hässlås	» 7 » » » 18 »
» <i>Rune</i>	» 7 » » » 15 »
» <i>Sköld</i>	» 8 » » » 15 » , och
» <i>Jonsson</i> i Källerräng	» 10 » » » 15 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.12 e. m.

In fidem
Per Cronvall.